بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޝަރީޢަތު ނަންބަރު: 2020/HC-A/277
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: އަލީ މުނީރު، ދަފްތަރު ނަންބަރު ދސ 13694، މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް: އާސިމް ތައުފީޤް، ހ. ހާޒަރާގެ، މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އެއްބަސްވުމާމެދު ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު [illegible]
ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު

ނިމުނު ތާރީޚު: 29 ޖުމާދަލްއޫލާ 1444
23 ޑިސެމްބަރު 2022

ޤަޟިއްޔާގައި ފަހު އަޑުއެހުމުގެ ޝަރީޢަތް ބޭއްވުނު ތާރީޚު: 04 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1444
19 ނޮވެމްބަރު 2020

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:

- **ނަންބަރު:** 120/Cv-C-HD/2019 ޤަޟިއްޔާ
- **ނިޔާކުރި ކޯޓު:** ސިވިލް ކޯޓު
- **މައުޟޫ:** އެއްބަސްވުމާމެދު ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 19 އޮގަސްޓު 2019
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 01 ސެޕްޓެމްބަރު 2020

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

އަލީ މުޖީބު، ދަފްތަރު ނަންބަރު ރިސ 13694، މާލެ

ބަދަލުގައި:

އިސްމާޢީލް [illegible] [illegible]، [illegible]

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް

އާސިފް ޙަމްދީ، ސ. [illegible]، މާލެ

ޤާނޫނީ ވަކީލު:

އަލީ [illegible]، [illegible]

މަދަނީ- އެއްބަސްވުމާމެދު ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ- ބެސް ޗުޓިކާޓާގެ [illegible]

ފަސްޓް އިންސްޓަންސް ޤަޟިއްޔާގެ ނަތީޖާ (މި ޤަޟިއްޔާ ފަސްޓް އިންސްޓަންސް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ އަދި ފަސްޓް އިންސްޓަންސް ކޯޓުން ދީފައިވާ ތާރީޚު ކަނޑައަޅާފައި)

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު

1. މިއީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރައްވަމުން މާލެ، ދަފްތަރު ނަންބަރު ހސ 13694، އަލީ ޝުހާދު (ދިވެހި ކާޑު ނަންބަރު: A035089) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން ބެލި ޤަޟިއްޔާއެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތަކީ މާލެ، ހ. ނާޒަރުގެ، އާސިމް ޢަބްދުﷲ (ދިވެހި ކާޑު ނަންބަރު: A001249) އެވެ.

މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރު

2. އަލީ ޝުހާދު އާއި އާސިމް ޢަބްދުﷲ އާ ދެމެދު އިމާރާތްކުރުމާއި އިމާރާތްކުރުމުގެ އަގު އަދާކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމެއްގައި 14 ފެބުރުއަރީ 2018 ތާރީޚުގައި ސޮއިކުރެވުނެވެ.[1]

3. އެ އެއްބަސްވުމަކީ އެ އެއްބަސްވުމާ އެޓޭޗްކޮށްފައިވާ ކުރެހުމާ[2] އެއްގޮތްވާގޮތަށް ލިބިން އާސިމް ޢަބްދުﷲގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ހުޅުމާލޭ ލޮޓް ނަންބަރު 11277 ދަބަރުގަސްމަގު، ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު GB21H ބިމުގައި މަސައްކަތް ފަށައި، އިމާރާތުގެ 01 ވަނަ ފްލޯރިން ފެށިގެން 06 ވަނަ ފްލޯރާ ހަމައަށް އިމާރާތުގެ ކޮންކްރީޓް މަސައްކަތާއި، ފިނިޝިންގ މަސައްކަތް ކުރުމަށްޓަކައި އާސިމް ޢަބްދުﷲއާއި އަލީ ޝުހާދާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެކެވެ. މި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތަކީ އަލީ ޝުހާދެވެ. އާސިމް ޢަބްދުﷲ ގެ ފަރާތުން މަސައްކަތުގެ އަގު އަދާކުރުމަށް އެއްބަސްވެފައިވަނީ

---

[1] ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ 1 ވަނަ ލިޔުމުގައި "އިމާރާތްކުރުމާއި އިމާރާތްކުރުމުގެ އަގު އަދާކުރުމުގެ އެއްބަސްވުން". މި އެއްބަސްވުން ސިވިލް ކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރައްވާފައެވެ.

[2] އެއްބަސްވުމުގައި ހިމަނާފައިވާ ކުރެހުން- Proposed 6 Storey Building at Hulhumale Lot 11277

އިމާރާތުގެ 02 ވަނަ ފްލޯ އާއި، 04 ވަނަ ފްލޯއާއި، 05 ވަނަ ފްލޯ މަސައްކަތްކުރުމަށް ދޫކޮށް 01 އަހަރުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ދުވަހުން ފެށިގެން 20 (ވިހި) އަހަރުދުވަހަށް މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތުން ބޭނުންކުރުމަށް ދިނުމުގެ މަސައްކަތެވެ.[3]

އާސިފް ޢަބްދުﷲގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓު ހައުސިންގ ޑިވިޜަނަށް ހުށަހެޅި ދައުވާ

4. ބުނެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އާސިފް ޢަބްދުﷲއަށް ޑިބެންޗަރ 01 ވަނަ ފްލޯރއާއި 03 ވަނަ ފްލޯރއާއި އަދި 06 ވަނަ ފްލޯރ ދިރިއުޅުމަށްވާގޮތަށް ދީފައިވާކަން ބުނެ، އެ ފްލޯރތައް އެގްރިމެންޓްގައިވާ މުއްދަތުގައި ޙަވާލުކޮށްދިނުމަށް ޑިބެންޗަރ ހޯލްޑަރުން ދިނުމަށް ކޮށްފައި ނުވާތީ ޢަލީ މުނީރުގެ މައްޗަށް އާސިފް ޢަބްދުﷲ ސިވިލް ކޯޓު ހައުސިންގ ޑިވިޜަން ނަންބަރު 63/Cv-C-HD/2019 މައްސަލަ 09 އޭޕްރިލް 2019 ތާރީޚުގައި ހުށަހަޅާފައެވެ.

5. އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވުމުން، ޢަލީ މުނީރުގެ ފަރާތުން އެ މައްސަލައިގައި ޖަވާބު އަންނަނިވި މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ.

ސިވިލް ކޯޓު ހައުސިންގ ޑިވިޜަނަށް ޢަލީ މުނީރު ހުށަހެޅި ޖަވާބު

6. ޢަލީ މުނީރުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓު ހައުސިންގ ޑިވިޜަނަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅީ 19 އޮގަސްޓު 2019 ގައި، ސިވިލް ކޯޓު ހައުސިންގ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު 63/Cv-C-HD/2019 މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތުގައެވެ.

---

[3] ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވި 1 ނަންބަރުގައިވާ ހުށަހަޅާފައިވާ "އިމާރާތްކުރުމާއި އިމާރާތްބޭނުންކުރުމާއި ޙަވާލުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުން" ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

7. އަދި މުނީރު ހުށަހެޅި ދަޢުވާއަކީ އެއްބަސްވުމުގައި ފާސްކުރެވިފައިވާ ކުރެވުމާއި އެއްބަސްވުމުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތުން އިމާރާތްކޮށްދެނީ [illegible] [illegible] [illegible] ހުރުމުން، އަދި ހަވާލާދެވުނު އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] ފާސްކުރެވިފައިވާ ކުރެވުން އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ބަދަލުކޮށްދިނުމުން، [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] ފާސްކުރެވިފައިވާ [illegible] އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްކަމުން [illegible]، އާސިމް [illegible] [illegible] މަސައްކަތްކުރާ ސާމާނުން [illegible]، އާސިމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި މުނީރުއަށް [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި މުނީރުގެ ފަރާތުން އާސިމް [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި [illegible]. އެ [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓު [illegible] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރަކީ 120/Cv-C-HD/2019 އެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުން ބެލުނު ދެ ޤަޟިއްޔާ ކުރިއަށްގެންދިޔަގޮތް

8. އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ފަދައިން ސިވިލް ކޯޓު [illegible] [illegible] ނަންބަރު 63/Cv-C-HD/2019 ޤަޟިއްޔާ ހުށަހެޅިފައިވަނީ، ހަމަ އެ މައްސަލައިގައި ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 ޤަޟިއްޔާ [illegible] ހުށަހެޅުނެވެ. ނަމަވެސް މި މައްސަލަތައް އެ ކޯޓުގައި [illegible] ގެންގޮސްފައިވަނީ ވަކި ޤަޟިއްޔާތަކެއްގެ ގޮތުގައި ވަކި ވަކިންނެވެ.

9. އެގޮތުން އެންމެ ފުރަތަމަ [illegible] [illegible] [illegible] އާސިމް [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި ސިވިލް ކޯޓު [illegible] [illegible] ނަންބަރު 63/Cv-C-HD/2019 ޤަޟިއްޔާގައެވެ. އެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible]

އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކޮށް، އަދި ބޯޓު ކޮންޓްރެކްޓާ މަސައްކަތުގެ އަގު ނަގައިދީ 6 ނޮވެންބަރު 2019

ތާރީޚުގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

" ދުނިޔެ، ބޯޓުބިލްޑިން ކަންކަން އެއްބަސްވުމުގައި ހުރިހާއެއް، ސ. ހިތަދޫ / މާލެ، އޮރިޗިޑް ޢަބްދުﷲ ވަޙީދު ދިރާސާގެ / ސ. ހިތަދޫ، އަދި މުދިރުގެ މަސައްކަތް ދޫކޮށްލާނެ ކަމަށް މި މަސައްކަތުގައި، ދޫކޮށްލުމުގެ ފުރުޞަތުގައި ވަކިކޮށް ނަންބަރު Cv-C/C-170/2018 އެގްރީމެންޓް ސަރވިސަސްގެ ވަކިކޮށް ބާޠިލުކޮށް، މި އެގްރީމެންޓް ބާޠިލު ކުރެވިފައިވާ އެގްރީމެންޓްގެ ދަށުން ދައްކަވާފައިވާ ބޯޓު ކޮންޓްރެކްޓާ މަސައްކަތުގެ އަގުގެ ބާކީގައި 1,193,310/13 (އެއްމިލިއަން އެއްސަތޭކަ ނުވަދިހަ ތިންހާސް ތިންސަތޭކަ ދިހަ ރުފިޔާ ތޭރަލާރި) ދައްކަވާނެ ވަކިވަކި ދައްކަވާ ވަކިކޮށް އެގްރިމަންޓްގެ ކަންތައްތަކުގައި،

މިބުނެވުނު 1,193,310/13 (އެއްމިލިއަން އެއްސަތޭކަ ނުވަދިހަ ތިންހާސް ތިންސަތޭކަ ދިހަ ރުފިޔާ ތޭރަލާރި) ދައްކަވާ ވަކިކޮށް ބިލިވަރީގެ ތާރީޚް 06 ނޮވެންބަރު 2019 އިން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޮންމެ މަހަކު އެއްވަރަކަށް ބަހައިގެން މިންވަރު ސިވިލް ކޯޓުން ދައްކަވާނެކަމަށް މިޤައިސް ދައްކައި ކޯޓުގެ ހުކުމްކުރުމަށް ދައްކަވާނެ ސ. ހިތަދޫ/ މާލެ، އޮރިޗިޑް ޢަބްދުﷲ އަށްގޮތުގައި،

ހުކުމާއި ގާތުގެ ނަންބަރު 11277 އެވްރިޖް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު GB 21 H‏ 114.583 (ސަތޭކަ ސާދަ ޕޮއިންޓް ފަސްސަތޭކަ އަށްޑިހަ ތިނެއް) އަކަށްވާ ބޯޓުގެ ކުރި ދަފުތަރުގައި ދައްކަވާ ދިރާސާގެ / ސ. ހިތަދޫ، އަދި މުދިރުގެ ނިސްބަތުން އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރަން އެއްބަސްވެއް 06 ނޮވެންބަރު 2019 އިން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެގްރިމަން ނުކުރަން ދައްކާ މިބުނު އަދި މުދިރުގެ އަތްގައި، މިކޯޓުގެ ހުކުމެއް ބާޠިލުކުރުމަށެވެ."

10. މިބުނުވުނު މަސްއަލައިގައި ހުކުމް ކުރުނުން ފަހުން ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 ގެ ޤަޟިއްޔާ ސިވިލް ކޯޓުން ހުކުމާއި ޖިނާއީން ނިންމާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެ މަސްއަލައިގައި 1 ސެޕްޓެންބަރު 2020 ތާރީޚުގައި ހުކުމް ކުރެއްވުނު "ދެސްޓިޖް ކޯޓު" ގެ މަޝްވަރާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މަސްއަލަ މައްސަލަތަކުން ބާތިލުކުރާށެވެ. ދަށު ޖިނާކޯޓުގެ މަޝްވަރާއާ ރިޢާޔަތްކޮށް އެ ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވާ މަޙްކަމާގެ ސަފްޙާ ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމާއި ޖިނާއީގެ ނަންބަރު 63/Cv-C-HD/2019 ޤަޟިއްޔާގައި ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކޮށް، އަދި ބޯޓު ކޮންޓްރެކްޓާ މަސައްކަތުގެ އަގު ނަގައިދިނުމަށްވާތީ އަދި އެއްބަސްވުމާ

ދިފާޢުގައިވަނީ އަދި ދުޢާކުރާފަރާތުން އެ މައްސަލާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާތީއެވެ. ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމާ ޑިވިޜަނުގެ ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 މައްސަލާގެ ހުކުމުގައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> "ދަރިފުޅު، ބެލެހެއްޓުމާ ކަންކަން އެއްބަސްވުމުގައި ހުކުމާއެކު، ދަޢުވާ ނަންބަރު ސސ 13694 / ފެމް އަދި ފިރިހެނުގެ ވަކީލުން ހުށަހެޅުއްވި / ފެމް އާއިލީ ޤަޟިއްޔާގެ މައްސަލަ ކަނޑައަޅާ ހުކުމުގެ ދަޢުވާއަކީ "ރެސްޖުޑިކާޓާ" (res judicata) ގެ ޤާނޫނީ މަބްދައުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މިކޯޓުގައި ބަލައި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ދަޢުވާއެއް ނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިމައްސަލައިން ބުރަކޮޅުޖަހާލީމެވެ."

.11 ބަލަން ނަންބަރު 63/Cv-C-HD/2019 މައްސަލާގެ ހުކުމާމެދު ރިޢާޔަތްކުރުމުން އަދި ފިރިހެނުގެ ވަކީލުން އެ މައްސަލާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައެވެ. މިއީ އެދެމެދު ބައި އިސްތިއުނާފީ މައްސަލައެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ:

.12 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 މައްސަލާ އިސްތިއުނާފުކުރަމުން އަދި ފިރިހެނުގެ ވަކީލުން ހުށަހެޅުއްވި 1 (އެކެއް) ނުކުތާއެވެ. އެ ނުކުތާއަކީ އިސްތިއުނާފުކުރި ވަކީލުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވީ 120/Cv-C-HD/2019 މައްސަލާގައި، އިސްތިއުނާފުކުރި ވަކީލަށް ލިބުނުކަމަށް އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ބަދަލުކުރާ ފައިސާ، ކުރިން އެދި ހުށަހެޅުއްވި ނުކުތާއަކީ ދަޢުވާގައި މަޢުލޫމާތު ގެއްލުން ބަލާއިރު ކަނޑައަޅާފައިވާ ނުކުތާ ނުކުތާއަކަށް ވިޔަސް، "ރެސްޖުޑިކާޓާ" (res judicata) ގެ ޤާނޫނީ މަބްދައުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 މައްސަލާ އަދި ބަލައިގެން ގޮތްތަކުން މައްސަލައިން ބުރަކޮޅުޖަހާލުމަށް ހުކުމްކުރެއްވީ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/295 މައްސަލާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއާމެދު ދެފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ ޚުލާޞާ

13. އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއާމެދު އަލީ ފުރީދުގެ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ އަލީ ފުރީދުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމާމެދު ދިފާޢުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި އާސިފް ޢަބްދުﷲ އާއި މަޖިލިސްގައި ހުށަހެޅި މައްސަލައިގެ ޒަރީޢާ ކުރުމުގެ ކުރިން ކަމަށް. އަދި އަލީ ފުރީދު ނަގައިދިނުމަށް އެދި ދެއްވުމުގެ ބަދަލުގައި ފުރަތަމަ ދެކުނު ކަމި ޤަޟިއްޔާގައި ގޮތުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން މިމައްސަލައަށް ތަޞްދީޤާތީގެ މަސްދަރު ތަޢާރުފުކޮށްފައިވާ ކަނޑައަޅާ ހުށަހަޅުއްވާފައެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އެދުނުގޮތަށް ދަރުކޯޓުގެ ބަޔާން ތަޢާރުފުކުރައްވާފައިވާ މި މައްސަލައިގެ ދަޢުވާގައިވާ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ދަރު ކޯޓުން މައްސަލަ ތަހުގީޤުކޮށް ބަލައި ކަނޑައެޅި ޤަޟިއްޔާގެ ކަނޑައަޅުއްވާފައި ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ދަރު ކޯޓަށް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ހަވާލުކުރައްވާފައެވެ.

14. ޤަވާޢިދުގައި އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ އާސިފް ޢަބްދުﷲގެ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަރު ކޯޓުގެ ހުކުމަށް ބަދަލުގެނައުމަށް ޙައްޤު ނުވާނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ނިމުމަށް އެދިވަޑައިގެންފައެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއާމެދު ޝަރީޢަތުން ދިރާސާކުރެއްވުން

15. މިމައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާގައި އަލީ ފުރީދުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ދަށު ކޯޓުން މި މައްސަލައަށް ބަލާ ޤާނޫނީ މަސްދަރު ތަޢާރުފުކޮށްފައިވާ ކަނޑައަޅާ ހުށަހަޅުއްވާފައެވެ. އެގޮތުން އަލީ ފުރީދުއަށް ލިބެންޖެހޭ ގުޅުންހުރި ކަނޑައަޅާފައިވާ 63/Cv-C-HD/2019 ނަންބަރު ޝަރީޢަތުގައި ގޮތުގެ ކަނޑައަޅައި ހަވާލުކުރައްވާފައެވެ. މިނުކުތާއަށް ޝަރީޢަތުން ދިރާސާކުރެއްވުމުގެ އެންމެހައި ކަންކަން ބަޔާންކުރެވިފައެވެ.

16. މި ޝަރީޢަތުގައި "މައްސަލައިގެ ފަސްޓުކަން" ކަނޑައަޅާފައިވާ، ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމްކުރި ޤާނޫނުގެ ނަންބަރު 63/Cv-C-HD/2019 ޝަރީޢަތް ހުށަހެޅިފައިވާކަން، ހަމަ އެ ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެމަތިން އަދި

މުދައީން ހުށަހެޅި ދަޢުވާ އެ ކޯޓުން ބަލައިގަތް ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 ގެ ޝަރީޢަތުގައި ބަލައިފައިވާކަމާއި، އެ ދެ ޝަރީޢަތުގައި ކުރިއަށްދިޔަ ދަޢުވާ އާއި، ހުކުމް ބަލާއިރު ހިނގައްޖެއެވެ.

17. އަދި މުދައީގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމާއި ޚިލާފަށް ހުށަހެޅި ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 ގެ ޝަރީޢަތުގައި އަދި މުދައީގެ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ އަންނަނިވި ކަންކަމެވެ.

17.1 ފަރާތްތަކުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ ނަންބަރު Cv-C/C-170/2018 އެގްރީމަންޓް ބާތިލުކޮށްދިނުމަށް،

17.2 އަދި މުދައީ ދަޢުވާކޮށްފައިވާ ފައިސާ ހޯދުމަށް،

17.3 އަދި މުދައީއަށް ލިބެންޖެހޭ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ފައިސާ ހޯދުމަށް، މިއެވެ.

18. އަދި މުދައީގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދަޢުވާ ހުށަހަޅާފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމާއި ޚިލާފުގެ ނަންބަރު 63/Cv-C-HD/2019 ގެ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމް ކުރުމުގެ ކުރިންނެވެ. އަދި އަދި މުދައީގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދަޢުވާ ފޯމުގައި އެދިފައިވާ ކަމަށްވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އެގްރީމަންޓް ބާތިލުކުރުމާއި އަދި މުދައީ ދަޢުވާކުރި ފައިސާ ދޫކުރި، އާސާސް ބަދަލުވާ ހުށަހެޅި ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމާއި ޚިލާފުގެ ނަންބަރު 63/Cv-C-HD/2019 ގެ ޝަރީޢަތުގައި ދެމެހެއްޓި ކަނޑައެޅިފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް އަދި މުދައީއަށް ލިބެންޖެހޭ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ފައިސާ ދޫކުރުން އެ ޝަރީޢަތުގައި ބަލާފައިނުވާނެއެވެ. އަދި އިސްވެދިޔަ އެއްވެސް ދެވެ ކަނޑައެޅިފައިވާނެއެވެ.

19. ބުނުމުން ފަރާތަކުން އެއްމަސައްކަތުގައި 2 މައްސަލަ އެކުގައި ހުށަހެޅުމުން އެކަމުގައި އުޞޫލު އެންމެ ރަނގަޅު ޢަމަލީ (best practice) އަކީ 2 ޝަރީޢަތް އެއް މައްސަލައެއްގެ ޢަމަލުގައި ހިންގައި އެ 2 ޝަރީޢަތް

އުސޫލެއްގައި ގޮތް ކަނޑައެޅިގެން ދިޔުމެވެ.[4] ނަމަވެސް ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ބެލުމުގައިވެސް ވަކި ޤަޟިއްޔާތަކުގެ ގޮތުގައި ވަކި ވަކިންނެވެ. އަދި މިކަމުގެ ކޯޓަށް ބަލައިގެންވެސް ތަފާތެއް ނެތް ދުވަސްކޮޅެއްގައެވެ.

20. އާސިލް ތައުލީމު ހުކުމްކުރި ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމްކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާގެ ނަންބަރު 63/Cv-C-HD/2019 ޤަޟިއްޔާގައި އަދި މުދަލުގައި ލިބިދާނެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ބަދަލުގެ ހިސާބު ބެލެވިފައިވަނީ އެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަހުސްކުރުވިފައިނުވާއިރު، އަދި އެކަމާމެދު އެއްވެސް ގޮތެއް ކަނޑައަޅައިފައިނުވާއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާބަލައި ކޯޓުގެ ހުކުމުގެ ކުރިން، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަދި މުދަލުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ލިބެންޖެހޭކަމަށް ގޮތުގެ ހުކުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ އަދި އަދި މުދަލު ހުކުމްކުރި ދަރުމަ ކުރީ ގެއްލުން ޝާމިލު އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 ޤަޟިއްޔާގައި އަދި މުދަލުގެ ދަޢުވާގައި އިދިކޮޅު ފަރާތުން ބަދަލުކުރުން އެދުމަކީ ނުވަތަ ޤަޟިއްޔާގެ މަޝްހޫރު ބެހިފައިވާކޮށްފައިނުވާ ކަމަށް ކަންނޭނގެ ނިމުނެވެ.

ނިންމަން ފެނުނު ގޮތް

21. އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމެއް، ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމްކުރި ޤަޟިއްޔާގެ ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ބާޠިލުކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމްކުރުން މައްސަލައިގައި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަދި މުދަލު ދިނުމެއް އެދޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ބައި މައްސަލައިގެ ގޮތް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމްކުރި ޤަޟިއްޔާ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ފޮނުވީމެވެ.

---

[4] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2018/SC-A/31 ޤަޟިއްޔާ (އަޙުމަދު ސިރާޖު އަދި އިތުރު ފަރާތްތަކާއި ދ. ފުނަދޫ ކޯޕަރޭޝަން ފައިނޭންސް ލިމިޓެޑް)

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ފަރީޝާގެ ޚިޔާލު:

22. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމުގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދުގެ ޚިޔާލު:

23. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމުގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން

24. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ހުކުމް ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[5] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި [illegible]، [illegible].[6] [illegible].[7]

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކާއި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލޭ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު 120/Cv-C-HD/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް، މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ބާޠިލްކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ހުށަހެޅުނު މައްސަލައިގައި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] ޖެހޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ބައި [illegible] ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލޭ ޑިވިޜަނަށް [illegible]، މިގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން [illegible]
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު [illegible] މުޙައްމަދު